

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 315/2016-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom prof. JUDr. Jánom Klučkom, CSc., Ku potoku 757/4, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 NcC 78/2015 zo 16. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 NcC 78/2015 zo 16. decembra 2015 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že „... sťažovateľ sa dňa 16. júla 2014 obrátil na Okresný súd Košice II ako súd miestne príslušný so žalobou o náhradu škody spôsobenej

v dôsledku porušenia únieového práva Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky... Vec bola vedená na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 25 Cpr 3/2014. Na základe námietky miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Košice II vznesenej odporcom bola vec postúpená Okresnému súde Bratislava I ako miestne príslušnému podľa § 84 OSP a § 105 ods. 1 OSP. Proti tomuto postúpeniu podal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote námietku, v ktorej tvrdil, že na prejednanie jeho návrhu na začatie konania je príslušný Okresný súd Košice II. Nakoľko Okresný súd Bratislava I nesúhlasil s postúpením veci v zmysle § 105 ods. 3 OSP, predložil vec na rozhodnutie o miestnej príslušnosti Krajskému súde v Bratislave. Tento svojím uznesením sp. zn. 4 NcC 78/2015 zo dňa 16. decembra 2015 rozhodol, že na konanie je miestne príslušný Okresný súd Bratislava I. Pri zdôvodnení svojho uznesenia krajský súd vychádzal z právnej kvalifikácie skutkových okolností prípadu spočívajúcej v tom, že žiadosť sťažovateľa o náhradu škody je potrebné posudzovať v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky (konkrétne zákona o hasičskom a záchrannom zbore), ktoré posúdenie považoval za rozhodujúce aj pre určenie miestne príslušného súdu...

Navrhovateľ však vo svojej žalobe pred všeobecným súdom opieral svoj nárok na náhradu škody ako dôsledok porušenia únieového práva Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky...“.

3. S poukazom na únieovú úpravu pracovného času zamestnancov (zdôrazňujúc transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2002), najmä však argumentujúc rozhodovacou praxou Súdneho dvora Európskej únie, sťažovateľ vyvodzuje porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorý „... vo svojom uznesení o určení miestne príslušného súdu vychádzal z nesprávnej právnej kvalifikácie nároku sťažovateľa, nakoľko obsah jeho žaloby vyhodnotil ako nárok vyplývajúci mu zo štátnej služby príslušníka [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] pri primeranom použití ustanovení Zákonníka práce s dopadom na nesprávne určenie miestnej príslušnosti súdu. Dôvodom vzniku sporu medzi žalobcom a ministerstvom vnútra je však nesprávna transpozícia Smernice 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku vo vzťahu k príslušníkom hasičského zboru a na ich ujmu. Takýto stav zakladá zodpovednosť verejného orgánu Slovenskej republiky a pre postihnuté osoby zakladá právo na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za

škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Miestne príslušným na riešenie takýchto sporov je aj súd v obvode ktorého došlo ku skutočnosti zakladajúcej právo na náhradu škody (§ 87 písmeno b) OSP), na ktorý sa žalobca aj obrátil (Okresný súd Košice II). Pokiaľ ide o odporcovi námietku podľa ktorej ako Zákonník práce, tak aj zákon o hasičskom zbore transponujú smernicu 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku tak, že sa vzťahuje aj na príslušníkov hasičského zboru treba uviesť, že zákon o hasičskom zbore (ako *lex specialis*) sa líši od § 96 Zákonníka práce ktorý zohľadňuje uvedenú Smernicu ES a na ňu nadväzujúcu judikatúru ESD (a túto skutočnosť výslovne potvrdzuje (vo svojom odseku 2). Zákonník práce sa však v otázke právnej kvalifikácie pohotovosti na príslušníkov hasičského zboru nevzťahuje a takisto § 193 zákona o hasičskom zbore (ktorý vymenúva ustanovenia Zákonníka práce ktoré sa primerane použijú na služobný pomer príslušníkov hasičského zboru) medzi nimi neuvádza § 96 Zákonníka práce.

Sťažovateľ je preto toho názoru, že výber a použitie neadekvátnej právnej kvalifikácie jeho nároku v konaní a rozhodovaní súdov (konkrétne Krajského súdu v Bratislave) predstavuje porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky proti ktorému neexistuje v systéme všeobecného súdnictva účinný právny prostriedok nápravy.“

4. S ohľadom na uvedené sťažovateľ v závere sťažnosti ústavnému súdu navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktoré následne zruší, vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľovi prizná úhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak

o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

8. Predmetom konania ústavného súdu je preskúmanie, či napadnutým rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

9. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, je založená na princípe subsidiarity.

10. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Ústavný súd vo viacerých svojich rozhodnutiach uviedol, že zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, ak existuje všeobecný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody. Prijatie takej sťažnosti vylučuje nedostatok právomoci ústavného súdu vyjadrenej v čl. 127 ods. 1 ústavy ako princíp subsidiarity (napr. II. ÚS 130/02).

11. Zmysel a účel princípu subsidiarity treba vidieť v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. napr. III. ÚS 149/04).

12. Aplikujúc princíp subsidiarity na občianske súdne konanie, ústavný súd uvádza, že spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu.

13. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ bude mať v ďalších štádiách súdneho konania k dispozícii právne prostriedky na účinnú obranu ním označených práv, o ktorých po ich uplatnení budú nielen oprávnené, ale aj povinné rozhodnúť vecne príslušné všeobecné súdy. Za týchto okolností by prijatie sťažnosti sťažovateľa na ďalšie

konanie bolo v rozpore s princípom subsidiarity, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2016